

ärrewinud, pärrast sedda kui naad neid said paljaks risunud. — Aastal 1575 on jälle Tatrads Badis floostrest kunni Haapsalo-linnast sadik wägga hirmsal wisil risunud, põlletanud ja keif maad ja küllad paljaks teinud, palju innimesi tapnud ja just kallil Soulo õhtul, mil keif röömsaste küünla walgusel koos ollid, hulgaga mõrtsuka wisil siddunud ja kaugele omma male kui lojuksid omma järrele weddanud. Ja ehk kül waenlased jubba enne mitto kord neid maid ja kohti ollid laastanud, siis ei ial ni hirmsal kombel, kui sel korral. Sest pühha Jummal olli ka sedda selle Ma ja rahwale nuhtlusseks walmistanud, et otse sel talwel ni wähhä lund olli, mis ükski innimenne ei mäletanud enne näinud ollewad, — sellepärrast ei küsfinud waenlased ka ennam maan-tee järrele, waid aiasid ratsahoostega külladest, sodest ja metsadest läbbi, palju metsaelajaid wälja pelletades, ja otssid innimesi ning nende lojuksid tagga. — Ei mitte ükski Wennelased, Tatrads ja Kassakad, kes sel aial meie waenlased ollid, isegi Rootslased, kes maad piddid kaitsema, on nende sõddades kui moistmatta pagganad meie maad ja rahwast rikutudes risunud ja rõwinud. Naad on isseärranis Harjo-ma sees wäese tallorahwa käest lojuksed ja wil-

ja wäggise põllo peält ärrewõtnud, ja tallopoega weel waesemaks teinud, kui woõrad waenlased keige omma sõddade aial mitte polle joudnud tehha. Naad on kallaja ma-augud üleskaewanud ja keif ärrewõtnud, mis waesed innimesed ollid ärrapeitnud, ja peälegi wilja wälja peält ärreakitanud, pekšunud ja ärrewinud. Sel aial on tallo-rahwas, et neil ennam härgi ja hobbosid ei olnud, lehmad, kelles weel olli, reggede ja wantride ette pannud ja omma karwidust Tallinnast tonud ehk ka omma piššut kaupa senna winud.

Se suur õnnetus ja nuhtlus olli nende sure ja raske pattude palk ja nende hirmsa tannamatta mele pärrast, et naad Jummal wasto temma palju heateggemissi tähhele ei pannud, egga neist ei holinud. — Ja se kirjotaja, kes sedda rahwa willetsast luggu aastal 1512 ülespannud, ütleb: „Kui Viimlandi ja Gesti-ma omma raske pattudest ümberpööraks, siis woiks keigewäggewam Jummal wägga hõlpsaste üh-heainsama kunninga woi Keisri läbbi omma armoga seada ja tehha, et keif peaksid näggema ja tundma, et usklikud mitte hõpis polle ma hähäetud.“ Jah Jummal on selle Ma willetsusse peäle armoa maatnud, ja on willetsussele otsateinud, kui Ma